

بازگشت احتمالی ترامپ و ضرورت آرایش تازه

مهرداد خدیبر

معاون سردبیر

مجلهٔ آمریکایی تایم در گفت‌وگویی اختصاصی با دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری پیشین و شاید آینده آمریکا از او دربارهٔ برنامه‌های دورهٔ دوم در صورت پیروزی پرسیده است. از مصاحبه که در شمارهٔ حاضر روزنامه پیش چشم‌شماست چنین برمی‌آید که از آنچه در دورهٔ اول انجام نداده نمتنها پشیمان نیست که قصد دارد با قاطعیت ادامه دهد و این بار بی ملاحظات قبلی و حتی سخن از تلافی هم به میان آورده است. بازگشت ترامپ به‌عنوان یکی از جدی‌ترین خطرات برای اروپا هم مطرح شده و از این رو تنها ایران در معرض تهدید او قرار ندارد و اگر چه هنوز با قاطعیت نمی‌توان گفت بازگشت او قطعی است اما باید برای بازگشت او سناریوهایی تدارک دید و باور به اینکه همه‌شان مثل هم هستند در دوران بلوغ جمهوری اسلامی پذیرفتنی نیست.

مهمترین خطر بازگشت ترامپ برای ایران برخلاف تصور این نیست که امکان احیای برجام را منتفی می‌سازد چون همین حالا هم بخت احیای برجام بالا نیست. اگر ترامپ بازگردد دو خطر اصلی متوجه ایران خواهد بود و چارداره به این دو بیندیشند: نخست اینکه به احتمال زیاد تکلیف اوکراین را یک‌سره می‌کند و بعید است بگذارد جنگ اوکراین بیش از این ادامه یابد. حال با تسلیح و تجهیز بیشتر یا توافق با روسیه اما این وضع بعید است ادامه یابد. در این حالت ایران نمی‌تواند مانند حالا نفت صادر کند. اگر صادرات نفت خام ایران از ۲۰۰ هزار بشکه در اواخر دولت روحانی به یک میلیون بشکه در روز رسیده (و آمار رشد اقتصادی‌ای که دولت به آن می‌بالد نیز ناشی از همین است) به خاطر این نیست که جو بایدن چشم خود را به روی فروش نفت به چین بسته بلکه ناشی از جنگ اوکراین است که نمی‌توانند هم‌زمان خریداران و مشتریان را از چندنقطه در تنگنایگذرانند و محدودیت‌های بندر درگیر جنگ را جای دیگر باید جبران کنند. پس مهمترین آسیب ایران می‌تواند کاهش فروش نفت باشد آن هم نه به خاطر منتفی شدن بر جام که به سبب تعیین تکلیف جنگ اوکراین. نکته دوم اینکه ایران از سه تحول بازگشت طالبان در افغانستان،

نگاه تحلیلگر

سست شدن پایگاه رای جو بایدن

تظاهرات دانشجویان چه تأثیری بر انتخابات آمریکا خواهد داشت ؟

اکبر مختاری

کارشناس ارشد روابط بین‌الملل

یک‌سال مانده به انتخابات سال ۲۰۲۰، صدای پرقدرت اُزیر آمبولانس‌های حمل بیماران کرونایی لرزه بر اندام جامعه آمریکایی انداخته بود و در این میان رئیس‌جمهوری مغرور از برخی از آمارهای مثبت اقتصادی در گذشته سعی می‌کرد که این فضای ایجادشده بر اثر بیماری کرونا را کماهمیت جلوه دهد. حضور بدون ماسک در جلسات سخنرانی، دونالد ترامپ را فردی قوی در برابر کرونا نشان می‌داد؛ فردی که با توصیه‌های غیرمعمولش در مورد درمان کرونا با داروهای متفاوت، جامعه آمریکا را بیش از پیش نگران ساخته بود. حالا وقت آن رسیده بود که خود به‌دلیل بیماری کرونا در بیمارستان بستری شود؛ همان رویدادی که به او فهماند که کرونا توهم نیست، بلکه یک واقعیت خطرناک جهانی است. نحوه عملکرد دونالد ترامپ در برابر کرونا موقعیت سیاسی او را در بین رای دهندگان آمریکا هرچه بیشتر تضعیف کرد تا جایی که وی در انتخابات ۲۰۲۰ حتی ایالت جورجیا سرزمین سناتور نامدار و درگذشته جمهوری‌خواه و از منتقدان اصلی اش، یعنی جان مک کین و خانواده‌اش را نیز از دست داد. شرایط موجود در انتخابات ۲۰۲۰ سبب شد که در کنار رای‌گیری حضوری، از رای‌گیری پستی نیز استفاده شود. در رای‌گیری پستی بخش عمده کسانی که معمولاً رای نمی‌دهند یا کمتر سیاسی بودند نیز وارد عرصه انتخابات شدند و این رویداد به موفقیت جو‌بایدن در ایالت‌های مهم و کلیدی کمک کرد.

حال شمارش معکوس برای انتخابات ریاست‌جمهوری ۲۰۲۴ آمریکا آغاز شده است و این درحالیست که به احتمال زیاد بازی انتخاباتی دو نامزد اصلی حزب دموکرات و جمهوری‌خواه بار دیگر تکرار خواهد شد. دونالد ترامپ زخم‌خورده از شکست چهارسال پیش آمده است که بار دیگر با شعار «اول آمریکا» پیروز گردد و در برابر جو‌بایدنی قرار دارد که بایدروی باسکول وزن‌کنشی جهت تحقق شعارهایش رود تا رای‌دهندگان دریابند انتخاب درستی در چهارسال گذشته انجام داده‌اند یا خیر؟

نظرسنجی‌های رسانه‌های صوتی و تصویری و شبکه‌های اجتماعی اکثر خواست‌های مردم در این دوره را نیز بیش از امور مربوط به سیاست خارجی، خواست‌های داخلی از جمله مبارزه با مهاجرت غیرقانونی، موضوع سقط جنین، وضعیت بیمه‌های درمانی، تورم و رونق اقتصادی و در نهایت رفع خطرهای تروریستی و حفظ قدرت آمریکا در جهان می‌دانند؛ اما در این میان با وجود نقاط نسبتاً مثبت جو بایدن در موارد پیش رو اتفالی خاص، سرانجام سیاسی جو بایدن را با چالش جدی روبه‌رو ساخته است.

جنگ اوکراین و غزه سودبرده و در اصطلاح فوتبالی سه‌بر صفر جلوس‌ت و ترامپ اگر بخواهد سر به سر ایران بگذارد این برتری سه‌بر صفر را باید از بین ببرد. چگونه؟ اول: ناامن کردن مرزهای شرقی و تضعیف بازار هرات. دوم: تغییر وضعیت غزه به گونه‌ای که ایران از آن سودنبرد و سوم: همان که در بالا اشاره شد: اوکراین.

به یادآوریم که در سال ۱۳۵۹ و در همان مجلس اول دو نماینده با دو دیدگاه کاملاً مخالف در غالب امور داخلی در مورد مشترکی هشدار دادند و آن هم این بود که بعد از مرگ شاه ادامه گروگان‌گیری آمریکایی‌های شاغل در سفارت سالیبه به انتقاء موضوع است و موجب روی کار آمدن رقیب جیمی کارتر خواهد شد. دکتر ابراهیم یزدی و شیخ‌محمدمنتظری نمایندگان تهران ونجف‌آباد تا کنیداشتند استمرار ریاست‌جمهوری جیمی کارتر به سود ماست نه روی کار آمدن رونالد ریگان ولی تفکری که باور داشت تفاوتی با هم ندارند رفتاری وارونه داشت و کاری کردند که نعتها ازاین برگ به سود ایران و کارتر استفاده و او وام‌دار جمهوری اسلامی در دوره دوم نشود بلکه به عکس درست روزی گروگان‌ها در فرانکفورت تحویل فرستادگان واشنگتن شدند که پیروزی ریگان مسجل شده بود و در پی آن سه دورهٔ پیاپی کاخ سفید در اختیار جمهوری خواهان بود (دو دوره ریگان و یک دوره بوش پدر). در حال حاضر ایران نمی‌تواند برای ماندن بایدن کار خاصی انجام دهد مگر آنکه نقش ویژه‌ای در غزه یا اوکراین ایفا کند اما باید برای فردای احتمالی ترامپ سناریو داشت: فردایی که ترامپ درصدد جبران آن برتری در سه حوزه بر خواهد آمد و اگر نه برتری که انتفاع از تحول افغانستان نفع امنیتی و اقتصادی (بازار هرات و اضافه شدن به بازار سلیمانیه)، از تحول اوکراین نفع سیاسی و اطمینان از وتوی قطعنامه‌ها در شورای امنیت سازمان ملل و از غزه نفع سیاسی چراکه اکنون به جای پیمان ابراهیم و نزدیک شدن اسرائیل به مرزهای ایران دانشگاه‌های آمریکا و حتی کانادا شاهد اعتراضات سراسری است و تکیاوی تشبیه حماس به داعش به شکست انجامیده و موج حمایت از فلسطینی‌ها همه جابر خاسته است.

مهمترین مراقبت و هوشیاری وزارت خارجه باید حفظ همین سه موقعیت باشد تا ترامپ آنها را منتفی نکند و به هدر ندهد. در اصطلاح فوتبالی مراقب سه گل خودمان باشیم؛ از غزه البته با فاجعه انسانی روبه‌رویم و در اوکراین در اندازه‌ای کمتر. مراد از سه گل در اینجا برتری در سیاست خارجی و تغییر موازنه قدرت است.

تیتریک

HEADLINE ONE

مذاکرات پایان جنگ در غزه ادامه دارد

آتش‌بس در قاهره؟

محسن صالحی‌خواه

گزارشگر هم‌میهن

۲۱۱ روز از آغاز بحران در سرزمین‌های اشغالی می‌گذرد و بار دیگر مذاکراتی برای پایان دادن به این جنگ در قاهره جریان دارد. گزارش‌های خبری حاکی از آن است که دو طرف این درگیری کلیات پیشنهاد مصر را پذیرفته‌اند. براساس گزارش خبرگزاری فرانسه (AFP) مصر چار چوبی برای تبادل اَسْرا میان دو طرف، برقراری یک آتش‌بس چهل روزه را پیشنهاد داده است. رسانه‌های عبری مدعی شدند که حماس با نگاهی مثبت به مذاکرات قاهره رفته و ضمانت آمریکا برای پایان دادن به این جنگ را خواستار شده است. در کنار اخبار مثبتی که از ابتکار قاهره برای پایان جنگ مخابره می‌شود، شبکه‌ی آ۲۴ اسرائیل به نقل از یک مقام این رژیم مدعی شد که لغو عملیات در رفح در این چار چوب قرار ندارد و اسرائیل در هر صورت عملیات در جنوب غزه را آغاز خواهد کرد. روز گذشته به‌رغم اینکه روند آتش‌بس در مصر پیگیری می‌شد، اسرائیل عملیات خود را در غزه متوقف نکرد.

ﻻنه‌زنی در مصر

گزارش‌ها حاکی از آن است که ویلیام برنز رئیس سازمان سیا، هیئتی سیاسی از قطر، مذاکره کنندگانی مرکب از دستگاه امنیتی و سیاست خارجی مصر این مذاکرات را پیگیری می‌کنند. عصر روز شنبه ورود هیئت فلسطینی به قاهره توسط رسانه‌های مصری اعلام شد. رسانه مصری اهرام آن‌لاین در این باره نوشت: «یک منبع بلندپایه به این کاتال گفت که هیئت امنیتی مصر شرکت‌کننده در مذاکرات توانست به طرف‌های فلسطینی و اسرائیلی برای دستیابی به یک فرمول اجماع در مورد بسیاری از موارد اختلاف کمک کند.»

رسانه دولتی اسرائیل (کان) روز گذشته گزارش داد که تل آویو تا زمان دریافت پاسخ‌های حماس به پیشنهادات قبلی این رژیم هیئتی برای مذاکره به قاهره اعزام نمی‌کند. سایت العربی الجدید نیز در گزارش زنده خود از تحولات غزه، ظهر روز گذشته اعلام کرد که هنوز هیئت اسرائیلی به قاهره نرفته است. به نظر می‌رسد که آمریکایی‌ها در تلاش هستند با افزایش به فشار بر حماس، این گروه فلسطینی را نیز به سمت پایان دادن به این جنگ سوق دهند. روزنامه واشنگتن‌پست به نقل از یک مقام آمریکایی که نامش فاش نشده، نوشت: «ایالات متحده به قطر گفته است که اگر حماس به‌رد آتش‌بس با اسرائیل ادامه دهد، باید آن را اخراج کند.» دوحه محل استقرار رهبران حماس است و دفتر

یک متخصص آب در پی بارش‌های اخیر مطرح کرد:

کشور در میانه ترسالی و خشکسالی

شادی مکی

گزارشگر هم‌میهن

بارش‌های شدید در روزهای اخیر نتایج متفاوتی را در بخش‌های مختلف کشور به‌دنبال داشته است. یک متخصص آب در گفت‌وگو با هم‌میهن خبر می‌دهد که نیمی از کشور در آستانه ورود به سال ترسالی قرار دارند اما فلات مرکزی از جمله استان تهران و اصفهان در کنار استان‌های هرمزگان و بوشهر همچنان با بحران آب مواجه هستند. از هفته گذشته شاهد بارش‌هایی شدید در کشور بوده‌ایم؛ به‌نحوی که عمده استان‌های کشور با پدیده سیل و آبگرفتگی مواجه شده‌اند. بابک محمودی، رئیس سازمان امداد و نجات جمعیت هلال احمر کشور گفته است که ۲۱ استان کشور از بارندگی‌هایی که ۱۲ اردیبهشت‌ماه آغاز شد و همچنان هم ادامه دارد، تأثیر گرفته‌اند. تا لحظه نوشتن این گزارش، استان‌های آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی، البرز، اصفهان، ایلام، بوشهر، چهارمحال و بختیاری، خراسان جنوبی، خراسان رضوی، خوزستان، سمنان، فارس، کردستان، کرمان، کرمانشاه، کهگیلویه و بویراحمد، لرستان، مرکزی، هرمزگان، همدان و یزد، در حال حاضر با سیل و آبگرفتگی مواجه بوده‌اند. او همچنین روز گذشته با اشاره به هشدار سطح نارنجی سازمان هواشناسی، از پیش‌بینی احتمال بارش شدید و بگباری باران و وزش شدید باد برای امروز (۱۶ اردیبهشت) در استان‌های آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی، اردبیل، زنجان، کردستان، کرمانشاه و شمال قزوین خبر داده است.

ﻻ سریز شدن رودها و سدها

این بارش‌ها اما تنها به سیل و آبگرفتگی در استان‌ها ختم نشد و به‌دنبال این حوادث برخی از سدهای کشور سرریز کردند. سد مخزنی دویرج دهلران از توابع استان ایلام از جمله این سدها بود. به گفته صادق علیمردادی، مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای استان ایلام، به‌دنبال فعالیت سامانه بارشی فعال شده در روزهای اخیر، این سد با حجم مخزن ۲۰۵ میلیون مترمکعب، عصر روز پنجشنبه ۱۳ اردیبهشت سرریز شد. همچنین به‌دنبال بارش‌های اخیر رودخانه‌های دائمی و فصلی در نقاط مختلف این استان طغیان کردند

مرکزی این جنبش در کشور قطر قرار دارد. روزنامه تایمز اسرائیل نیز این ادعا را به نقل از یک مقام سیاسی ناشناس تکرار کرده است. رسانه الشرق عربستان اما اخبار مثبتی از روند مذاکرات قاهره ارائه داد. این رسانه عربی نوشت: «مذاکرات فشرده‌ای بین هیئت‌های حماس و اسرائیل با کمک میانجی‌ها انجام شد که طی آن موانع مربوط به تعداد دستهبندی اَسْرای فلسطینی که قرار بود در مرحله اول آزاد شوند، برطرف شد. حماس از طریق میانجی‌های مصری و قطری از ایالات متحده تضمین‌هایی دریافت کرد که «آرامش پایدار» ایجادشده در این توافق، به منزله آتش‌بس دائمی خواهد بود.»

ﻻ نگاه مثبت حماس

رسانه‌های مختلف عربی از نگاه مثبت حماس به این مذاکرات و پیشنهاد مصر خیر می‌دهند. به گزارش ایرنا، یک مقام مسئول حماس در گفت‌وگو با رسانه عربی الجدید (مستقر در لندن) خبر توافق اولیه دو طرف بر چار چوب پیشنهادی مصر را تأیید کرد. این رسانه نوشت: «قاهره توانسته به شکل قابل قبول و رضایت‌بخشی به طرح آتش‌بس در غزه دست یابد و از آن به حماس ورژیم صهیونیستی ارائه داده است. منبع مذکور اشاره کرد که حماس موافقت اولیه خود را با این طرح اعلام کرده و خواستار ضمانت‌های واضح آمریکا در مورد آن شده است. هیئت این جنبش در قاهره متشکل از خلیل الحییه، زاهر جبارین و محمد نصر خواهد بود.»

ﻻ موضع اسرائیل

لایه قدرت در رژیم اسرائیل، به دو بخش تقسیم شده است. نظامیان ارشد سابقی مثل آیزنکوت که تجربه جنگ دارند و در کابینه جنگی عضویت دارند، حداقل در مواضع اعلامی خود خواهان پایان دادن به این نبرد هستند و بازگرداندن اَسْرا را اولویت می‌دانند. جناح راست افراطی اسرائیل که اگر بخواهیم آن‌ها را توصیف کنیم باید شهرکش‌نشینان صهیونیست را مثال بزئیم، خواهان ادامه جنگ و به‌طور مشخص حمله به رفح هستند. آن‌ها تندترین جناح مذهبی اسرائیل را نمایندگی می‌کنند و به گفته مخالفان نتانیاهو، باید آن‌ها را عاملان اصلی سنگ اندازی در بازگرداندن اَسْرا دانست. نکته جالب در این تفاوت نگاه، این است که اشخاصی مثل بن گویبر، وزیر امنیت ملی اسرائیل و اسموتریچ، وزیر دارایی کابینه سابقه‌ای از جنگیدن ندارند. اخبار و عملکردها نشان می‌دهد که بینامین نتانیاهو با این جناح همراه شده است. این در حالی است که طی روزهای گذشته دور جدیدی از تظاهرات ضدنتانیاهو در اسرائیل آغاز شده و ادامه دارد. کارشناسان معتقدند که اسرائیل همچنین از کارت حمله به رفح برای اعمال فشار بر حماس و آمریکا استفاده می‌کند. مقالات بین‌المللی هشدار داده‌اند که حمله اسرائیل به جنوب غزه که طبق برخی آمارها حدود یک و نیم میلیون نفر در آن پناه گرفته‌اند، حمام خون به راه خواهد انداخت.

گزارش دو

ﻻ جریان بخشی از کم‌بارشی‌ها

آنطور که صادق ضیائیان رئیس مرکز ملی پیش‌بینی و مدیریت بحران مخاطرات وضع هوا گفته به‌دنبال بارش‌های بهار که از ابتدای بهار تاکنون رخ داده است،

گزارش یک